

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai.

FŐSZERKESZTŐ:

Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:

Egész évre 12 korona, félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

A cár és Viviani.

Más és más fegyverekkel küzdünk mi és az ellenségeink. A mi fegyvereink azok, amelyek a háború tizenhárom hónapja alatt derekasan beváltak. A gyalogosnak puskája, éles szeme, minden fáradtságot elbíró, mértőföldeket masírozó lába, a huszárok rettentő rohama, a tréfát nem ismerő harminc és feles és a mozsarak őriása, a negyvenkettős. Az orosz, meg a francia a szájjakkal vívják a harcot.

Két széj igyekezett tulkibálni. Az egyik szentpétervárot nyílt meg. A cárnak felséges szája volt ez, amelyből az a kevély kijelentés hangzott el: Oroszországra harcot a végső győzelemre fogja folytatni. A hogy elmondta a szavai a dodonai jóskok kétér telmü jövendőseire emlékeztettek. Nem tudhatni, hogy Oroszország a maga végső győzelméig, vagy a német és osztrák-magyar seregek végső győzelméig akarja-e folytatni a háborút. Szabatosabb volt a másik szájnak: Viviani francia miniszterelnöknek beszéde. Így szólt: Franciaország akkor köt békét, ha nemetország visszaadja Belgiumnak szabadságát és a franciák visszahódítják Elzász-Lotharingiát a németektől.

Közönséges emberek visszaadnának attól, hogy annyira elvessék a sulyokat, mint a hogy a cár Viviani tesszik. Vajon nem a német és osztrák-magyar csapatok vannak mélyen Oroszország földjén, hanem az oroszok közelednek Berlin és Bécs felé, hogy a cár a végső győzelemről beszél? Vajon nem az orosz seregek azok, amelyek a rokitinói mocsarakon át, ismeretlen hátság hátrálnak s talán a németek vonulnak vissza Szilézia földjén, hogy a cár hinni, nem: hitetgni próbál a háború sikerei felől?

Es vajon nem Franciaország területének van egy nagy darabja megszállva? Hiszen a németek által elvett területekből se tudtak semmit visszazerezni a franciák ésők azok, a kik Elzász-Lotharingiáról álmodni mernek?

Nem tudjuk: a rémületben futkosó oroszokba és a csüggedt franciákba tudnak-e lelket verni a cárnak és Vivianinak lármás szavai. Nem tudjuk; mit üt helyre a két fenhéjzós beszéd a harci kudarcokból, amelyeket az entente

szenvedett. Azt azonban tudjuk és látjuk, hogy se Németországba, se nálunk nincsen szükség a végső győzelem hangoztatására, meg arra, hogy mit fogunk hódítani. Nagyszerű csapataink győzelemről-győzelemre haladnak; hogy melyik lesz a végső, győzelem a soknak végén, aziránt minket nem gyötör a kétségbeesés.

Az a nemzet, amely a kudarcok alatt is folyton a győzelem reményeiről és kilátásairól beszél, a maga reszketését akarja tulkibálni. A kabalás alatt nem akarunk se hallani, se látni semmit, ami őket kijózaníthatná elnémíthatná; csak harsognak, harsognak a győzelemről, mintha biznának benne; ha sokáig emlegetik, majd csak eljön.

A porosz-francia háború végén, néhány nappal a francia vereséget megpecsetelő béke után még mindig győzelemről kiabáltak a francia politikusok és újságok. Talán most is már közel lenne győzelem orditók katasztrófája? Annyi bizonyos: ahol a fegyverek szerepét az öblös torkok és a tekintélyes ajkak veszik át, ott már elvesztették a háborút.

Mit csinálnak a városházán?

A város listellatása. — A pénzügyi bizottság küzdelme a h. polgármesterrel — A felmentettek behívása.

Nem szívesen és épen azért csak ritkán foglalokzunk mostanában a városháza dolgaival; mert hiszen az általános nézet ma az, hogy a jelen viszonyok amugy sem alkalmasak a városházi felmelegített Székelyuralom megszüntetésére; bármily általános is tehát az ellenszenv a h. polgármester működése és az ő rezsimjének jellemző tünetei iránt, ezidőszertit túrni kell és hidegvérrel várni az általános heizet megváltozására, a háború utáni időre, amikor majd ez az uralom az események kényszerítő logikájánál fogva önmagában kell, hogy összeomljon és egy új korszaknak helyet adjon.

A város tehát, — ismételjük: egyelőre, — fásult közömbösséggel viseli a közellenszenvnek öröndű Székely uralom nyögét, s mi is csak időnként szóialunk tel s tesszük rávára a városházi gazdakodás egyegy jellemző esetét, amely különösen foglalokzatja a közvéleményt.

A legutóbbi napokban ismét sok szó esett a városházáról; mondanunk sem kell, hogy nem épen hízolgó szavak. Sok szó esett először is a listellatás kapcsán, amely ügyben a h. polgármester szereplése ismét kemény kritikákra adott alkalmat.

Előre kell bocsátanunk, hogy ebben, az ügyben kemény küzdelem

után a pénzügyi bizottság tagjainak sikerült a h. polgármester terveit és számításait keresztülhúzniok s így most már tul vagyunk azon a veszályon, hogy a város listellatása a h. polgármester akarata szerint oldassék meg; azonban mégis följegyzésre érdemes, hogy milyen álláspontot képviselt ez ügyben a h. polgármester, aki általában olyan nagyon hathatósan szívén viseli a város érdekait.

A pénzügyi bizottság többségének kezdettől fogva az volt az álláspontja, hogy miután az ajánlattételre felhívott szerencsi és nagymihályi malnok nem reflektáltak a város listellatására, a város ruházta rá az általa kapott terménybevásárlási engedélyt ujhelyi megbízható terménykereskedőkre. A h. polgármester körömszakadtaig ellenzte ezt s eleinte egy harmadik malnot portált, melyet azonban a bizottság ajánlattételre felhívni nem volt hajlandó, mert meggyőződése szerint ez a malom nem olyan magas őrlésű, hogy a várost a megkívánt finomabb liszt-lajokkal ellátassa. Mikor aztan a h. polgármester látta, mo t az egyszerű asaratat ily irányban semmiképen nem tudja keresztülvinni, olyan kijelentést tett a bizottság előtt, mely nyilván teleplezte, hogy neki az összeférhetlenségről, s arról, hogy miut a városnak bar csak helyettesített, de mégis első tisztviselője mivel tartozik a városnak, egyszerűen fogalma sincs. „Bizsak, — uymond — a listellatást a Mezőgazdasági Bankra, megcsinalja az.”

Ezt a kijelentést persze olyan áttanósan feuzdulás fogadta, s dr. H. z s B. rtalan, a pénzügyi bizottság elnöke nyomban oiy elesen kitanította a h. polgármestert arról, hogy neki, mint a Mezőgazdasági Bank igazgatójának ilyen indítványt tel sem szabad vetnie, hogy a h. polgármester jónak látta sietvnie takarodót fujni s az egyszerű belenyugodni abba, hogy akarattal nem sikerült keresztül érszokolnia.

Igy kapták meg a concessiót a Blumenfeld Adolf és társa, Reichard Mór és fia és a Grünbaum Simon cégek, akik 4000 korona kezelési költséget fizetnek a városnak, az őrlést a sárospataki malomban végzetik és a listet négy helybeli listnagykereskedőnek adják át. Ezek Deutsch Herskó fia, Kroó Gyula, Ganz Lázár és társa és Reinitz Elemér, kik aztan a listet a kiskereskedőknek továbbítják. A nagykereskedők pedig 2 kor. 20 fillér, a kiskereskedők pedig 2 kor. 80 fillér hasznót kapnak egy mázsa list után s így lettek a maximális árak a falragaszok szerinti összegekben megállapítva.

A közvélemény beszéd-thémái között sokat szerepel most a városházi behívások dolga is. Természetesen senkikem az kifogásolja, hogy egyeseknek be kell vonniuk, mert hiszen e tekintetben mindnyájan egyek vagyunk, hogy első most a malonosság, s a katonai szempontok kellenet minden más szempontnak háttérbe kell szorulnia. Igen ám, de a lapunkban is nemrég ismertetett miniszteri rendelet szerint nyilván

hivatalvezetőn, a jelen esetben tehát a h. polgármesteren áll a behívhatók ucszerinti megjelölése. És épen az az érdek, hogy kik lettek egyszerűen nélkülözhetők a n. poigarmester szerint. Hat többek között a városnak épen a legjobban dotait főtisztviselői; az arvaszeki ünök és a városi tiszti ügyész, — egyidejűleg azonban azt is halljuk, hogy ezek az állások hamarosan mássokkal belesznek helyettesítve, vagyis a város épen ezeket a magasban dotait állásokat fogja dupian fizetni. Még valahogy meg lehetne érteni, ha az illetők kiképzett katonák volnának, de mind a ketlen B. osztályu néplékölök s ugyanakkor, amikor ök nélkülözhetők nyilvánítottak, továbbra is nélkülözhetetlenek maradnak a varoshazan kisebb ügykörrel bíró kiszolgált katonák.

Szinte halljuk az ellenvetést, hogy itt a h. polgármester diszkrecionális jogáról van szó; amde a közönség nézete szerint az adófizető polgároknak abba is van némi beleszólásuk, hogy a polgármester az ő diszkrecionális jogait a közérdeknek megfelelően kezelje, vagy pedig azokat is mellélszempontok szerint érvényesítse. Már pedig az egész város feifogása az, hogy a jelen esetben ismet nem a közérdek szempontja volt irányadó, hanem egész más tekintetek, amelyekről szebbet-szebb verziók forognak közszájon.

A második hadiestély.

Sebeők Sari és Polónyi Elemér fellépése az ujhelyi színházban.

A Hadi Estélyek kiütő rendezőségére és különösen az agilis főrendezőkre, Isépy Zoltánra és dr. Bajusz Zoltánra nem lehet nagyobb dicséretet mondani, minthogy a tegnapi este megtartott második Hadi Estélyvel nemcsak megduplázták, de még tul is licitáltak az elsőnek sikerét, mely pedig szintén rendkívüli volt. A tegnapi estély oiy magas színvonalon állott, amely a világvárosi mértéket is megüti. Oiy kiváló művészek, mint Sebeők Sari, Polónyi Elemér, Sokaler Mihály egy estén való fellépése, amhez még számos, megfelelően előkelő műsor szám járult, a legraffináltabb iszlő nagyvárosi közönségnek is szokatlan osemege.

Áttérve az estély részletes ismerterésére, — melyet az idő rövidsége miatt terjedelmében korlátozunk kell, — ezutal is a művészi izléssel beállított élőképek méltatásával kell kezdenünk, amelyekkel ez alkalommal különösen bőkezűen bánt a rendezőség s négy sorozatot mutatott be. A már multkor kiemelt gyönyörű élőképeken kívül az új levelező lapokat Oláh Rósi, Waltherr Marianna, Kellner Lilly, Radány Mártha, a kis Gárdonyi-

